

ΣΤΕ 153/2017 [Παράνομη εγκατάσταση κεραιάς κινητής τηλεφωνίας]

Περίληψη

-Εφ' όσον για τον συγκεκριμένο σταθμό βάσης κινητής τηλεφωνίας δεν χορηγήθηκε έγκριση περιβαλλοντικών όρων ούτε κατά τις διατάξεις που ίσχυαν πριν την κ.υ.α. 15393/2002, ούτε μετά την έκδοση της κ.υ.α. αυτής, έστω και μετά την άδεια εγκατάσης, μέχρι την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως, οι προσβαλλόμενες πράξεις κατά την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως είναι μη νόμιμες.

Πρόεδρος: Αγγ. Θεοφιλοπούλου

Εισηγητής: Θ. Αραβάνης

Βασικές σκέψεις

1. Επειδή, με την αίτηση αυτή οι αιτούντες, φερόμενοι ως κάτοικοι Χολαργού, ζητούν την ακύρωση: α) της 247/10/1.3.2002 αποφάσεως του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), με την οποία, κατ' επίκληση των διατάξεων των ν. 2867/2000, 2801/2000 και της κ.υ.α. 53571/3839/2000, εγκρίθηκε η εγκατάσταση κεραιάς σταθμού ξηράς της εταιρείας «ΠΑΝΑΦΟΝ S.A.» και ήδη «VODAFONE - ΠΑΝΑΦΟΝ Α.Ε.Τ.Ε.» (αριθ. εγγραφής κεραιάς 3314), στη θέση «Άνω Χολαργός» (οδός Αρτέμιδος 28) του Δήμου Χολαργού Αττικής (ήδη Δήμου Παπάγου - Χολαργού) και παρασχέθηκε σύμφωνη γνώμη για την κατασκευή οικίσκου στέγασης μηχανημάτων και συναφών δομικών κατασκευών και β) της 6367/1291/24.7.2002 έγκρισης - νομιμοποίησης δομικών κατασκευών της επίδικης κεραιάς, της Διεύθυνσης Πολεοδομίας Ανατολικού Τομέα (Αγ. Παρασκευής) της Ν.Α. Αθηνών - Πειραιώς (ήδη Περιφέρεια Αττικής).
2. Επειδή, το νομοθετικό πλαίσιο των κεραιών κινητής τηλεφωνίας ρυθμίσθηκε αρχικά με το ν. 2075/1992 (Α' 129) το άρθρο 24α του οποίου, που προστέθηκε με το άρθρο 41 παρ. 2 του ν. 2145/1993 (Α' 88) και διατηρήθηκε σε ισχύ με τα άρθρα πέμπτο παρ. 3 περ. Β και έκτο του ν. 2246/1994 (Α' 172), ορίζει τα εξής: «1. ... για την εγκατάσταση κεραιάς σταθμού στην ξηρά ... απαιτείται άδεια η οποία χορηγείται από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών. 2. [Όπως το πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 2181/1994 (Α' 10)] Επιτρέπεται η εγκατάσταση δομικών ή μηχανικών κατασκευών πάνω στις οποίες τοποθετούνται κεραιές, πομποί, αναμεταδότες, και άλλες συναφείς εγκαταστάσεις σε δάση ... εφόσον δεν προκαλείται κίνδυνος πυρκαγιάς..., ύστερα από άδεια του οικείου νομάρχη. Η εν λόγω άδεια χορηγείται σε ... τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις που έχουν ως

αντικείμενο την ίδρυση, εγκατάσταση και λειτουργία δικτύων ραδιοεπικοινωνιών... 5. περίπτ. α. Επιτρέπεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών η κατασκευή οικίσκου στέγασης μηχανημάτων σταθμών ραδιοεπικοινωνίας ... για την τοποθέτηση κεραιών εκπομπής ή και λήψης ραδιοηλεκτρικών σημάτων... δ. [Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 του ν. 2166/1993 (Α΄ 137)] Για την έγκριση τοποθέτησης των παραπάνω εγκαταστάσεων σε εντός ή εκτός σχεδίου περιοχές ειδικής προστασίας... και κατ' εξαίρεση των ισχυουσών σε αυτές διατάξεων και περιορισμών απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των κατά περίπτωση αρμοδίων υπηρεσιών ή και της Ε.Π.Α.Ε. ... ε. Για την κατά τα ανωτέρω τοποθέτηση των εν λόγω εγκαταστάσεων δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής αδειάς, αλλά έγκριση που χορηγείται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία... ζ. Στις δημιουργούμενες ως άνω εγκαταστάσεις λαμβάνονται μέτρα προφύλαξης του κοινού που καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Μεταφορών και Επικοινωνιών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως... 7. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορούν να τροποποιούνται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου και να καθορίζονται οι εφαρμοζόμενοι τεχνικοί κανονισμοί και οι λεπτομέρειες της διαδικασίας έκδοσης των εγκρίσεων». Κατ' επίκληση της ανωτέρω εξουσιοδοτικής διατάξεως της περιπτ. ζ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 24α εκδόθηκε η κ.υ.α. 53571/3839/1.9.2000 «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά» (Β΄ 1105). Με την απόφαση αυτή προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 6 παρ. 1 ότι... «Ο κάτοχος της κεραίας υποβάλλει μελέτη (ηλεκτρομαγνητικών ακτινοβολιών της κεραίας) στην Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) και παραλαμβάνει βεβαίωση υποβολής της μελέτης. Η βεβαίωση αυτή υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης κεραίας. Στη συνέχεια η Ε.Ε.Α.Ε. ύστερα από εξέταση της μελέτης, το συντομότερο δυνατόν, αποστέλλει τη σύμφωνη γνώμη της στην αρμόδια υπηρεσία προκειμένου να χορηγηθεί η άδεια εγκατάστασης της κεραίας. Πάντως εάν παρέλθει χρονικό διάστημα ενός (1) μήνα από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής μελέτης από την Ε.Ε.Α.Ε. και δεν έχει ειδοποιηθεί η αρμόδια υπηρεσία από την Ε.Ε.Α.Ε. για την ύπαρξη τυχόν σφάλματος στη μελέτη, χορηγείται η άδεια με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 7». Στη συνέχεια με το ν. 2801/2000 (Α΄ 46) ρυθμίσθηκε εκ νέου το καθεστώς των κεραιών κινητής τηλεφωνίας. Στο άρθρο 1 του νόμου αυτού υπό τον τίτλο «Κεραίες», ορίστηκαν τα ακόλουθα: «1. Ορισμοί ... 2. Δημιουργία κατασκευών κεραιών στην Ξηρά. Α. Για την κατασκευή κεραίας σταθμού στην ξηρά, που χρησιμοποιείται για την εκπομπή ή / και λήψη

ηλεκτρομαγνητικής ενέργειας ή χρησιμοποιείται ως μέρος ενός συστήματος κεφαλής δικτύου καλωδιακής τηλεόρασης απαιτείται άδεια, η οποία χορηγείται από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών [ήδη, από 1.1.2001, από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, σύμφωνα με τα άρθρα 3 παρ. 14 περίπτ. κ και 16 του ν. 2867/2000 (Α΄ 273)]. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται: ..., Β. Πριν από νέα κατασκευή κεραίας ή τροποποίηση υφιστάμενης κατασκευής ο κάτοχος του σταθμού πρέπει να μεριμνήσει για την έκδοση της άδειας ή την τροποποίησή της. ... Γ. ... Δ. Με αποφάσεις του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο της αίτησης που υποβάλλεται για κάθε περίπτωση νέας ή υφιστάμενης κατασκευής, τα στοιχεία και οι όροι που περιλαμβάνονται υποχρεωτικά στην άδεια, η ακολουθούμενη διαδικασία για την έκδοσή της, τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων αυτών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 24Α του ν. 2075/1992 (Α΄ 124). Ε. Για την εγκατάσταση σταθμών των εταιρειών που παρέχουν τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στο κοινό, επιτρέπεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών η κατασκευή οικίσκου στέγασης μηχανημάτων των σταθμών ραδιοεπικοινωνίας ... και δομικών κατασκευών (μεταλλικών πυλώνων, ιστών, δικτυωμάτων κ.λπ.)... Η. Για την τοποθέτηση, σύμφωνα με την παράγραφο αυτήν, των σχετικών εγκαταστάσεων, δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας, αλλά έγκριση που χορηγείται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία ύστερα από έλεγχο των δικαιολογητικών που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Με την ίδια απόφαση μπορούν να καθορίζονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας έκδοσης των πολεοδομικών εγκρίσεων και να προσδιορίζονται οι περιπτώσεις για τις οποίες η έγκριση από τον οικείο Νομάρχη των περιβαλλοντικών όρων εγκατάστασης κατασκευών κεραιών αποτελεί προϋπόθεση της πολεοδομικής έγκρισης. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 24Α του ν. 2075/1992». Κατ' επίκληση της ανωτέρω περιπτ. Δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2801/2000 δημοσιεύθηκε ο 236/79/23.11.2001 «Κανονισμός αδειών κατασκευών στην ξηρά» (Β΄ 1649) από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), στην οποία είχε παραχωρηθεί, δυνάμει της παρ. 14 του άρθρου 3 του ν. 2867/2000, η αρμοδιότητα εκδόσεως των κανονιστικών και ατομικών πράξεων που αφορούν την έκδοση αδειών κατασκευής κεραιών κινητής τηλεφωνίας κατ' άρθρο 1 του ν. 2801/2000. Στο άρθρο 7 του ανωτέρω κανονισμού, με τίτλο «Τροποποίηση Άδειας» ορίστηκαν τα εξής: «1. Αλλαγή της θέσης της Κατασκευής Κεραίας δεν μπορεί να γίνει με τροποποίηση της Άδειας αλλά απαιτεί την έκδοση νέας Άδειας Κατασκευής Κεραίας, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 3 του παρόντος. 2. Πριν από τροποποίηση υφιστάμενης Κατασκευής Κεραίας,

απαιτείται τροποποίηση της Άδειας για την οποία μεριμνά ο κάτοχος της Άδειας. Ιδιαίτερα, τροποποίηση της Άδειας υφιστάμενης Κατασκευής Κεραίας, απαιτείται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α. Τροποποίηση του δομικού μέρους της υφιστάμενης Κατασκευής Κεραίας, συμπεριλαμβανομένου του ύψους της Κατασκευής. β. Χρήση της υπάρχουσας Κατασκευής Κεραίας για διεξαγωγή επιπρόσθετων Υπηρεσιών Ραδιοεπικοινωνίας πλέον των προβλεπομένων στην Άδεια Κατασκευής Κεραίας. 3. Για την τροποποίηση της Άδειας, ο Κάτοχος της Άδειας θα πρέπει να υποβάλει στην Ε.Ε.Τ.Τ. αίτηση, η οποία περιλαμβάνει βεβαίωση κατάθεσης νέας μελέτης στην Ε.Ε.Α.Ε. ή γνωμάτευση επί αυτής και εφόσον ισχύει η περίπτωση του εδαφίου α' της παραγρ. 2 του παρόντος άρθρου, νέα πολεοδομικά σχέδια της Κατασκευής, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι και τη σύμφωνη γνώμη της ΥΠΑ, εφόσον υπάρχει αύξηση του ύψους της Κατασκευής. 4. Δεν απαιτείται τροποποίηση της Άδειας Κατασκευής Κεραίας για τις περιπτώσεις προσθήκης κεραίων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται αθροιστικά οι παρακάτω προϋποθέσεις: α. τοποθετούνται σε νόμιμα υφιστάμενη Κατασκευή Κεραίας, β. οι συγκεκριμένες κεραίες προορίζονται για διεξαγωγή Υπηρεσιών Ραδιοεπικοινωνίας που προβλέπονται στην Άδεια Κατασκευής Κεραίας, γ. δεν προκαλείται οποιαδήποτε τροποποίηση στη δομική κατασκευή της Κατασκευής Κεραίας, συμπεριλαμβανομένου του ύψους της Κατασκευής, δ. υπάρχει βεβαίωση υποβολής νέας μελέτης στην Ε.Ε.Α.Ε. ή γνωμάτευση της Ε.Ε.Α.Ε., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Κ.Υ.Α. 53571/3839/2000 (ΦΕΚ 1105/Β/2000) ή σε άλλη διάταξη Νόμου ή Υπουργικής Απόφασης ή Πράξη της Διοίκησης με την οποία η εν λόγω Κ.Υ.Α. τροποποιείται ή αντικαθίσταται, ε. έχει γίνει Εκχώρηση των ραδιοσυχνοτήτων ή Απονομή των χρησιμοποιούμενων ραδιοσυχνοτήτων για αποκλειστική χρήση ή οι ραδιοσυχνότητες που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν δεν χρειάζονται Εκχώρηση ή Απονομή, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κάτοχος της Κατασκευής Κεραίας υποχρεούται, πριν από την τοποθέτηση των κεραίων, να καταθέσει στην Ε.Ε.Τ.Τ.: Δήλωση με τα στοιχεία της κεραίας, όπως στο Παράρτημα ΙΙ, Βεβαίωση υποβολής νέας μελέτης στην Ε.Ε.Α.Ε. ή γνωμάτευση επί της μελέτης αυτής, Αποδεικτικό νόμιμης χρήσης της ραδιοσυχνότητας». Ακολούθως, μετά την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων, με την κ.υ.α. Η.Π. 15393/2332/5.8.2002 (Β' 1022/5.8.2002), που εκδόθηκε κατ' επίκληση των διατάξεων του ν. 3010/2002 (Α' 91), και σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 96/61/ΕΚ και 97/11/ΕΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συμπληρώθηκε δε με την κ.υ.α. ΕΥΠΕ/οικ. 126880/2.3.2007 (Β' 435), κατατάχθηκαν ως ειδικά έργα στα έργα της δεύτερης κατηγορίας, για τα οποία απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων και έγκριση περιβαλλοντικών όρων, οι σταθμοί βάσης και οι αναμεταδότες κινητής τηλεφωνίας, οι οποίοι δεν είχαν περιληφθεί στους πίνακες της προγενέστερης σχετικής κ.υ.α. 69269/5387/24.10.1990 (Β' 678). Κατόπιν τούτου με τον 355/18/15.9.2005 Κανονισμό της Ε.Ε.Ε.Τ. (Β' 1471), με

τον οποίο συμπληρώθηκε το παράρτημα και αντικαταστάθηκε η προαναφερόμενη παράγραφος 3 του άρθρου 7 του Κανονισμού 236/79/23.11.2001, προστέθηκε η έγκριση περιβαλλοντικών όρων στα απαιτούμενα για τη χορήγηση και για την τροποποίηση αδειάς κατασκευής κεραίας υπαγόμενης στις διατάξεις του ν. 2801/2000. Στη συνέχεια εκδόθηκε ο ν. 3431/2006 (Α΄ 13), ο οποίος ρύθμισε εξ υπαρχής τα ζητήματα χορήγησης αδειών εγκατάστασης κεραιών κινητής τηλεφωνίας. Ειδικότερα, στο άρθρο 1 παρ. 1 αυτού ορίζεται ότι: «Οι διατάξεις το παρόντος νόμου καθορίζουν το πλαίσιο παροχής δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών εντός της Ελληνικής Επικράτειας, ενσωματώνοντας συγχρόνως και τις οδηγίες 2002/19/EK, 2002/20/EK, 2002/21/EK, 2002/22/EK και 2002/77/EK», στο άρθρο 6 ότι «1. ... ο έλεγχος, η ρύθμιση και η εποπτεία της αγοράς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ασκούνται από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), η οποία αποτελεί την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή (NRA) σε θέματα παροχής δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών και είχε συσταθεί με το ν. 2246/1994 ... 2. Η Ε.Ε.Τ.Τ. είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή με έδρα την Αθήνα και απολαμβάνει διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας. ... 3. ...». Στο άρθρο 12 προβλέπονται οι αρμοδιότητες της Ε.Ε.Τ.Τ., από τις οποίες οι περισσότερες συνίστανται σε έκδοση εκτελεστών ατομικών πράξεων και αποφάσεων κανονιστικού περιεχομένου και στις οποίες περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση λβ΄ του άρθρου αυτού, τόσο κατά την αρχική διατύπωσή της, όσο και μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 24 παρ. 2 του ν. 3534/2007 (Α΄ 40), η χορήγηση των αδειών κατασκευής κεραιών σταθμών στην ξηρά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και η έκδοση κάθε αναγκαίας κανονιστικής πράξεως για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, αναφερόμενης ιδίως στη διαδικασία χορηγήσεως της άδειας κατασκευής, στους όρους συνεγκαταστάσεως ή από κοινού χρήσεως ευκολιών, στις προϋποθέσεις ταυτοποιήσεως της κάθε κατασκευής κεραίας και στις διαδικασίες τροποποιήσεως ή ανακλήσεως των αδειών. Περαιτέρω, στο άρθρο 31 του νόμου αυτού ορίστηκαν τα ακόλουθα: «1. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στις κατασκευές κεραιών για τις οποίες απαιτείται άδεια σύμφωνα με το στοιχείο Α΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2801/2000 (ΦΕΚ 46 Α΄). 2. Η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.), είτε διά των οργάνων της ή με συνεργεία που έχουν ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτηθεί από αυτήν, υποχρεούται να ελέγχει την τήρηση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία από κάθε κεραία: α) αυτεπαγγέλτως και κατά τρόπο δειγματοληπτικό, ετησίως σε ποσοστό 20% τουλάχιστον των αδειοδοτημένων από την Ε.Ε.Τ.Τ. κεραιών, που λειτουργούν εντός σχεδίου πόλεως, β) κατόπιν αίτησης εκ μέρους της Ε.Ε.Τ.Τ. ή οποιουδήποτε φυσικού ή

νομικού προσώπου, που έχει έννομο συμφέρον, εντός είκοσι εργάσιμων ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Στην περίπτωση αυτή η Ε.Ε.Α.Ε. υποχρεούται να γνωστοποιεί αμέσως τα αποτελέσματα του ελέγχου στον αιτούντα και στον κάτοχο της κατασκευής κεραίας... 3. ... Τα αποτελέσματα των ελέγχων ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας δημοσιεύονται άμεσα στην ιστοσελίδα της Ε.Ε.Α.Ε. και συγκεντρωτικά ανά έτος. 4. Σε περίπτωση διαπίστωσης υπέρβασης των επιτρεπόμενων ορίων εκπεμπόμενης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, εφαρμόζονται οι κυρώσεις, που προβλέπει η υπ' αριθμ. 53571/3839/6.9.2000 (ΦΕΚ 1105 Β΄) κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Μεταφορών και Επικοινωνιών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών αυτών μπορεί να τροποποιείται η άνω απόφαση. ... 5. ... 9. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου απαγορεύεται η εγκατάσταση κατασκευής κεραίας, για την οποία δεν έχει υποβληθεί και εγκριθεί από την Ε.Ε.Α.Ε. μελέτη, που αποδεικνύει ότι δεν υπάρχουν χώροι γύρω από την κεραία ελεύθερα προσπελάσιμοι από το γενικό πληθυσμό, στους οποίους τα όρια έκθεσης υπερβαίνουν το 70% των τιμών, που καθορίζονται στα άρθρα 2 - 4 της υπ' αριθμ. 53571/3839/6.9.2000 κοινής υπουργικής απόφασης ή στην εκάστοτε ισχύουσα αντίστοιχη κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Μεταφορών και Επικοινωνιών. 10. Σε περίπτωση εγκατάστασης κατασκευής κεραίας σε απόσταση μέχρι 300 μέτρων από την περίμετρο κτιριακών εγκαταστάσεων βρεφονηπιακών σταθμών, σχολείων, γηροκομείων και νοσοκομείων, τα όρια έκθεσης του κοινού απαγορεύεται να υπερβαίνουν το 60% των τιμών, που καθορίζονται στα άρθρα 2 - 4 της υπ' αριθμ. 53571/3839/6.9.2000 κοινής υπουργικής απόφασης ή στην εκάστοτε ισχύουσα αντίστοιχη κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Μεταφορών και Επικοινωνιών. ... 12. Πολεοδομικές παραβάσεις σε ακίνητα, επί των οποίων ήδη υφίσταται κατασκευή κεραίας, δεν θίγουν τη νομιμότητα της άδειας της κατασκευής κεραίας, εφόσον οι παραβάσεις δεν αφορούν την κεραία ή τον οικίσκο αυτής ή την ασφάλεια του κτιρίου, και υπό την προϋπόθεση, ότι το κτίριο ή το δώμα, επί του οποίου τοποθετείται η κεραία, δεν στερείται πολεοδομικής άδειας. 13. Για την τοποθέτηση εγκαταστάσεων κεραιών και συναφών κατασκευών δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας, αλλά έγκριση, που χορηγείται από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία, ύστερα από έλεγχο των δικαιολογητικών, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, σύμφωνα με την παρ. 2Η του άρθρου 1 του ν. 2801/2000 και κοινοποιείται στην Ε.Ε.Τ.Τ. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 24Α του ν. 2075/1992 (ΦΕΚ 129 Α΄). ... 15. Στις δημιουργούμενες ως άνω εγκαταστάσεις λαμβάνονται μέτρα προφύλαξης του κοινού, που καθορίζονται

εκάστοτε με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Μεταφορών και Επικοινωνιών. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, και μέχρι της καθ' οιονδήποτε τρόπο τροποποίησης ή ανακλήσεώς της, εφαρμόζεται η υπ' αριθ. 53571/3839/6.9.2000 κοινή απόφαση «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά», η οποία ισχύει ως έχει με την επιφύλαξη των διατάξεων, όπως τροποποιείται με το άρθρο αυτό. 16. Οι Πολεοδομικές Υπηρεσίες, στις οποίες κατατίθεται τα δικαιολογητικά για την έγκριση της τοποθέτησης των εγκατεστημένων κεραιών, υποχρεούνται, εντός δύο μηνών από της υποβολής τους, να αποφανθούν αιτιολογημένα επί της νομιμότητας και καταλληλότητας αυτών. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου του ανωτέρω διαστήματος θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί η πολεοδομική έγκριση. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ανάκλησης της απάντησης ή άρνησης αποδοχής των δικαιολογητικών, ο κύριος της εγκατάστασης δικαιούται να προσφύγει στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, ο οποίος κρίνει επί της ουσιαστικής και τυπικής νομιμότητας των πράξεων της αρμόδιας Πολεοδομικής Υπηρεσίας και εκδίδει ή απορρίπτει οριστικά την αιτούμενη έγκριση εντός τριάντα ημερών από την κατάθεση πλήρους φακέλου. ... 17. [όπως η παράγρ. αυτή ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με το άρθρο 29 παρ. 13 του ν. 4053/2012 (Α' 44/7.3.2012)]: Η περιβαλλοντική αδειοδότηση προηγείται της χορήγησης άδειας εγκατάστασης κατασκευών κεραιών από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. Η Περιβαλλοντική Μελέτη κατατίθεται από τον Κάτοχο του Σταθμού ή τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του, που μπορεί να είναι και νομικό πρόσωπο, στην οικεία Γενική Γραμματεία Περιφέρειας, σύμφωνα με το ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'), η οποία, εντός προθεσμίας δέκα ημερών από της καταθέσεώς της, την αποστέλλει για γνωμοδότηση στην Ε.Ε.Α.Ε. Η οικεία Γενική Γραμματεία Περιφέρειας αποφαινεται περί της υποβληθείσης Μελέτης, μετά τη σύμφωνη γνώμη της Ε.Ε.Α.Ε. και η σχετική απόφαση κοινοποιείται και στον αιτούντα. 18. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, η οποία πρέπει να εκδοθεί εντός έξι μηνών από της δημοσίευσης του παρόντος, καθορίζεται το περιεχόμενο και εξειδικεύεται η ως άνω διαδικασία των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για τις εγκαταστάσεις κεραιών σταθμών στην ξηρά. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής, οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να εκδίδουν τις σχετικές εγκρίσεις σύμφωνα με τις διατάξεις για το περιεχόμενο των Μ.Π.Ε., ακολουθώντας τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου. 19. Για τους προϋφιστάμενους της ισχύος του παρόντος σταθμούς, οι οποίοι στερούνται Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, απαιτείται η υποβολή Περιβαλλοντικής Μελέτης ή Έκθεσης, κατά περίπτωση, στην Αρχή, που είναι η αρμόδια για την έκδοση της σχετικής έγκρισης, εντός δώδεκα μηνών από την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος,

- Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων της παραγράφου 18, εφαρμοζομένης κατά τα λοιπά της παραγράφου. 17. Η ως άνω προθεσμία δύναται να παραταθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών. Για τους σταθμούς αυτούς, διατηρούνται σε ισχύ οι χορηγηθείσες πολεοδομικές εγκρίσεις. 20. Για τους προϋφιστάμενους της ισχύος του παρόντος σταθμούς, οι οποίοι είναι εφοδιασμένοι με Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων, απαιτείται η υποβολή στην Ε.Ε.Α.Ε. μελέτης ηλεκτρομαγνητικών ακτινοβολιών της κεραίας, σύμφωνα με τα όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού, κατά τις παραγράφους 9 και 10 και η αδειοδότηση από την Ε.Ε.Τ.Τ., εντός δώδεκα μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η ως άνω προθεσμία δύναται να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. Για τους σταθμούς αυτούς διατηρούνται σε ισχύ οι χορηγηθείσες περιβαλλοντικές και πολεοδομικές εγκρίσεις. 21. Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κατασκευής κεραίας κινητής τηλεφωνίας σε κτιριακές εγκαταστάσεις βρεφονηπιακών σταθμών, σχολείων, γηροκομείων και νοσοκομείων. Υφιστάμενες κατασκευές κεραιών επί των ανωτέρω κτιρίων απομακρύνονται εντός διαστήματος έξι μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου...». Περαιτέρω, οι προθεσμίες που προβλέπονται στις ανωτέρω παραγράφους 19 και 20, ύστερα από διαδοχικές παρατάσεις, τελικώς παρατάθηκαν, αντιστοίχως, μέχρι 31.3.2012 με την ΥΑ 11744/393/13.5.2011 (Β΄ 879) και μέχρι 31.12.2011 με την ΥΑ 285/11/2011 (Β΄ 8). Με την προβλεπόμενη δε στην παρ. 18 του πιο πάνω άρθρου κοινή υπουργική απόφαση ρυθμίσθηκε το ζήτημα της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης των κεραιών κινητής τηλεφωνίας [ΥΑ 126884/5.3.2007 (Β΄ 435)]. Τέλος, στο άρθρο 67 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «1. Οι αποφάσεις της Ε.Ε.Τ.Τ. υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα ημερών από τη δημοσίευσή τους, προκειμένου περί κανονιστικών αποφάσεων ή την κοινοποίησή τους σε κάθε άλλη περίπτωση. 2. ... 3. ... 4. Κατά των αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, που εκδίδονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, μπορεί να ασκηθεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η αίτηση αναίρεσης εκδικάζεται εντός τριμήνου από την ημερομηνία κατάθεσής της στο Συμβούλιο της Επικρατείας και εκδίδεται απόφαση εντός τεσσάρων μηνών από τη συζήτησή της», στο άρθρο 70 παρ. 2 ότι «Από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος καταργούνται: α) Ο ν. 2867/2000 ... πλην των ... καθώς και των διατάξεων που αφορούν στον τομέα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών...» και στο άρθρο 74 ότι «Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται...».
3. Επειδή, με την 3919/2010 απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου κρίθηκε ότι, και μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του έτους 2001, η θέση του Συμβουλίου της Επικρατείας ως δικαστηρίου που δικάζει, σύμφωνα με τις

διατάξεις των άρθρων 94 και 95 του Συντάγματος, την αίτηση ακυρώσεως κατά των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών, είναι καίρια στο σύστημα του Κράτους Δικαίου που καθιερώνει το Σύνταγμα, το δε εύρος της γενικής ακυρωτικής δικαιοδοσίας του δικαστηρίου αυτού δεν καταλείπεται στην απόλυτη διάθεση του κοινού νομοθέτη και, συνεπώς, ο περιορισμός της δια της μεταφοράς κατηγοριών υποθέσεων προς εκδίκαση στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο από την άποψη της τηρήσεως των συνταγματικών ορίων. Περαιτέρω με την ίδια απόφαση κρίθηκε, καθ' ερμηνεία των ως άνω συνταγματικών διατάξεων, ότι ο νόμος μπορεί να αναθέτει στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, όταν η διαφορά γεννάται από εκτελεστή διοικητική πράξη, μόνον ειδική αρμοδιότητα, για συγκεκριμένες κατηγορίες υποθέσεων, η φύση και η σπουδαιότητα των οποίων δεν επιβάλλει, κατά την εκτίμηση του νομοθέτη, την εκδίκασή τους από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Η κατά τα ανωτέρω ανατιθέμενη στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια αρμοδιότητα μπορεί να οργανωθεί από το νόμο είτε ως ακυρωτική, όταν το αίτημα ενώπιον του δικαστηρίου δεν μπορεί, σύμφωνα με το νόμο να έχει ως περιεχόμενο την τροποποίηση, αλλά μόνο την εν όλω ή εν μέρει ακύρωση εκτελεστής διοικητικής πράξεως, είτε ως αρμοδιότητα που εκτείνεται σε άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας, όταν το αίτημα ενώπιον του δικαστηρίου μπορεί, σύμφωνα με τον νόμο, να είναι, εκτός από την ακύρωση, και η μεταρρύθμιση εκτελεστής διοικητικής πράξεως και το δικαστήριο έχει, κατ' αρχήν, την εξουσία να διαμορφώσει το ουσιαστικό περιεχόμενο της πράξεως ή του δικαιώματος, της υποχρεώσεως ή της καταστάσεως που απορρέει από αυτή, μετά από διάγνωση των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως. Τέλος, με την ίδια απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου κρίθηκε, ότι από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες σε συνδυασμό με τα άρθρα 26 και 43 του Συντάγματος, με τα οποία, αντιστοίχως κατοχυρώνεται η αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών και προβλέπεται ο θεσμός της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως, προκύπτει ότι δεν επιτρέπεται να οργανώνεται η αρμοδιότητα των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ως εκτεινόμενη σε άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας για την εκδίκαση των κατηγοριών υποθέσεων, στις οποίες η άσκηση της δικαιοδοσίας αυτής συνεπάγεται την υπεισέλευση της δικαστικής λειτουργίας στην εκτελεστική επί θεμάτων, για τα οποία είναι αυτή αποκλειστικώς αρμόδια, είτε λόγω ρητής συνταγματικής προβλέψεως, όπως στην περίπτωση της προσβολής κανονιστικών διοικητικών πράξεων, των οποίων η μεταρρύθμιση θα συνιστούσε θέσπιση νέας κανονιστικής διοικητικής πράξεως, για την οποία αρμόδια είναι μόνο τα προβλεπόμενα από το άρθρο 43 του Συντάγματος όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, είτε, προκειμένου περί ατομικών διοικητικών πράξεων, λόγω των απαιτούμενων για την έκδοσή τους προϋποθέσεων, του χαρακτήρα της έρευνας, βάσει της οποίας μπορεί να διαπιστωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών και των συνεπειών

μεταρρυθμίσεως της πράξεως, εν όψει των οποίων η άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, θα παραβίαζε τα όρια της ανατιθέμενης αποκλειστικώς στα όργανα της Διοικητικής κρατικής εξουσίας, βάσει της αρχής της διακρίσεως των λειτουργιών. Εξ άλλου, με την πιο πάνω απόφαση της Ολομελείας κρίθηκε, περαιτέρω, ότι με τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 3431/2006, προβλέπεται η μετατροπή των διαφορών που ανακύπτουν από οποιαδήποτε απόφαση, κανονιστική ή ατομική, της Ε.Ε.Τ.Τ. σε διαφορές πλήρους δικαιοδοσίας και ότι, προκειμένου περί διαφορών που ανακύπτουν από ατομικές διοικητικές πράξεις, η συνταγματικότητα ή μη της ρυθμίσεως αυτής, δηλαδή η κρίση του ζητήματος αν η άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας θα παραβίαζε τα όρια της ανατιθέμενης αποκλειστικώς στα όργανα της Διοίκησης κρατικής εξουσίας, βάσει της αρχής της διακρίσεως των λειτουργιών, είναι εξεταστέα βάσει των ανωτέρω κριτηρίων για κάθε κατηγορία υποθέσεων.

4. Επειδή, οι διαφορές που γεννώνται από την προσβολή των ατομικών διοικητικών πράξεων της Ε.Ε.Τ.Τ., που έχουν ως αντικείμενο την χορήγηση, τροποποίηση ή ανάκληση άδειας εγκατάστασης κεραίας κινητής τηλεφωνίας, δεν είναι δεκτικές ουσιαστικού δικαστικού ελέγχου, σύμφωνα με όσα έχουν κριθεί με την απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, δεδομένου ότι η ρυθμιστική αρχή χορηγεί την άδεια βάσει εκτιμήσεων που συνδέονται με τον έλεγχο τηλεπικοινωνιακής σκοπιμότητας, η εκτίμηση της οποίας ανήκει στο πεδίο δράσης της ενεργού Διοίκησης, μη δυνάμενη να ανατεθεί στα όργανα της δικαστικής εξουσίας, δεδομένου και ότι η άσκηση της αρμοδιότητας αυτής συναρτάται ευθέως με ειδικές επιστημονικές γνώσεις και τεχνικές κρίσεις, η εξέταση της ορθότητας των οποίων, στο πλαίσιο άσκησης πλήρους δικαιοδοσίας, δεν διευρύνει τη λυσιτέλεια και αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου και ως εκ τούτου για τις υποθέσεις αυτές, η αίτηση ακυρώσεως αποτελεί αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα. Συνεπώς, η επίμαχη διάταξη του άρθρου 67 του ν. 3431/2006, είναι αντισυνταγματική, κατά το μέρος που μετατρέπει τις διαφορές αυτές σε διαφορές πλήρους δικαιοδοσίας. Περαιτέρω, όμως οι διαφορές αυτές, ο οποίες, ως ακυρωτικές, ανήκουν καταρχήν στη δικαιοδοσία του Συμβουλίου της Επικρατείας, εν όψει του τεκμηρίου ακυρωτικής αρμοδιότητας του δικαστηρίου αυτού, όπως έχει ήδη εκτεθεί, επιτρεπώς, ενόψει της φύσης και της σπουδαιότητάς τους, υπάγονται με τις πιο πάνω διατάξεις στην ακυρωτική αρμοδιότητα του διοικητικού εφετείου (ΣΕ 1056/2012, 1057/2012 7μ.).
5. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση ανήκει στην ακυρωτική αρμοδιότητα του Διοικητικού Εφετείου, τόσο ως προς την προσβαλλόμενη απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ., κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, όσο και ως προς την προσβαλλόμενη έγκριση δομικών κατασκευών [άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 702/1977 (Α' 268), όπως η παράγρ. αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2944/2001 (Α' 222)],

πρέπει, όμως, για λόγους οικονομίας της δίκης να κρατηθεί και να δικασθεί από το παρόν Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 1968/1991 (Α' 150, ΣΕ 979, 1056/2012 κ.ά.).

6. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (2906589, 3865940/2007 γραμμάτια παραβόλου).
7. Επειδή, στη δίκη παρεμβαίνει με έννομο συμφέρον η εταιρεία «VODAFONE – ΠΑΝΑΦΟΝ Α.Ε.Τ.Ε.».
8. Επειδή, κατά τη συζήτηση της υποθέσεως ο παραστάς δικηγόρος της καθ' ης Ε.Ε.Τ.Τ. έλαβε προθεσμία μέχρι τις 28.3.2012 για την προσκομιδή εγγράφου νομιμοποίησής του, πλην το σχετικό έγγραφο κατατέθηκε εκπροθέσμως στις 2.4.2012 (αρ. πρωτ. Π 2023/2.4.2012). Συνεπώς η ανωτέρω διοικητική αρχή δεν παρέστη νομίμως κατά τη συζήτηση.
9. Επειδή, το δικόγραφο της κρινόμενης αιτήσεως υπογράφεται από δικηγόρο ως πληρεξούσιο των αιτούντων. Κατά τη συζήτηση της υποθέσεως οι υπ' αριθ. 1, 17, 23, 24, 28 και 33 εκ των αιτούντων εμφανίσθηκαν αυτοπροσώπως και νομιμοποίησαν στο ακροατήριο τον ανωτέρω δικηγόρο, ο οποίος έλαβε προθεσμία μέχρι τις 28.3.2012 για την προσκομιδή πληρεξουσίου για τους υπόλοιπους αιτούντες (υπ' αριθ. 2-16, 18-22, 25-27, 29-32 και 34-49), πλην εντός της προθεσμίας αυτής δεν προσκομίσθηκε σχετικό πληρεξούσιο έγγραφο. Επομένως η αίτηση είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη ως προς τους λοιπούς αυτούς αιτούντες, κατ' άρθρο 27 παράγρ. 1 και 2 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), όπως ισχύει.
10. Επειδή, στο άρθρο 47 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 ορίζεται ότι «1. Αίτηση ακυρώσεως δικαιούται να ασκήσει ο ιδιώτης ή το νομικό πρόσωπο, τους οποίους αφορά η διοικητική πράξη ή των οποίων έννομα συμφέροντα, έστω και μη χρηματικά, προσβάλλονται από αυτήν». Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως απαιτείται να υπάρχει στο πρόσωπο του αιτούντος έννομο συμφέρον άμεσο και ενεστώς κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξεως, κατά την άσκηση του ενδίκου μέσου και κατά τη συζήτηση της υποθέσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣΕ 4496/2009, [1936/2014](#), [1002/2007](#) Ολ., [489/2007](#), [3941/1998](#) 7μ. κ.ά.).
11. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, για τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντός τους οι υπ' αριθ. 1, 17, 23 και 28 εκ των νομιμοποιηθέντων αιτούντων προσκόμισαν α) το 13.379/26.7.2006 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών Θηρ. Δάλλα-Πολυζώη περί αγοράς διαμερίσματος από την πρώτη αιτούσα στην οδό Αρτέμιδος 24 στον Χολαργό, β) δελτία αστυνομικής ταυτότητας εκδοθέντα είτε μετά τον χρόνο εκδόσεως των προσβαλλομένων, είτε πριν τον χρόνο αυτό, αλλά για δημότες όχι του Δήμου Χολαργού αλλά άλλων Δήμων της χώρας και γ) λογαριασμούς επιχειρήσεων κοινής ωφελείας και εξοφλήσεως τελών τηλεφωνίας μεταγενέστερους πάντως των προσβαλλομένων πράξεων. Από αυτά τα στοιχεία αυτά δεν αποδεικνύεται σχέση των ανωτέρω αιτούντων με την περιοχή εγκατάστασης της επίμαχης

- κεραίας κατά τον χρόνο εκδόσεως των προσβαλλόμενων πράξεων. Με τα δεδομένα αυτά οι ανωτέρω αιτούντες δεν απέδειξαν ότι είχαν σχέση με την περιοχή εγκατάστασης της επίδικης κεραίας κατά τα ανωτέρω τρία σημεία και συνεπώς η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη ως προς αυτούς (βλ. 4496/2009, ΣΕ 3357/2014).
12. Επειδή, οι υπ' αριθ. 24 και 33 αιτούσες Ελευθερία Λιακοπούλου και Αγγελική Νικολάκη, αντιστοίχως, ως προς τις οποίες νομιμοποιήθηκε ο υπογράφων την αίτηση δικηγόρος, φέρονται κατά τα προσκομισθέντα στοιχεία ότι κατοικούν πλησίον της επίμαχης κεραίας από χρόνο προηγούμενο των προσβαλλόμενων πράξεων, ισχυρίζονται δε ότι από την εγκατάσταση και λειτουργία της προκύπτουν σοβαροί κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων της περιοχής και των ιδίων. Με τα δεδομένα αυτά οι ανωτέρω αιτούσες έχουν έννομο συμφέρον για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως από την ανωτέρω άποψη, οι δε αντίθετοι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας είναι απορριπτέοι.
  13. Επειδή, η κατά το άρθρο 46 παρ. 1 του π.δ. 18/1989, η προθεσμία για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά ατομικής διοικητικής πράξεως μη δημοσιευτέας, η οποία δεν έχει κοινοποιηθεί στον ενδιαφερόμενο, αρχίζει από τότε που αυτός έλαβε πλήρη γνώση της πράξεως και του περιεχομένου της. Το συγκεκριμένο δε χρονικό σημείο της κατά τα ανωτέρω πλήρους γνώσεως μπορεί να τεκμαίρεται, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων κάθε υποθέσεως (ΣΕ [979](#), [1056/2012](#) 7μ.). Εξ άλλου, η άδεια για εγκατάσταση κεραίας κινητής τηλεφωνίας εκδίδεται χωρίς δημοσιότητα, η δε τοποθέτηση πινακίδας με τον αριθμό της άδειας, κατά το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 2801/2000, ακόμη και όταν προκύπτει ότι έλαβε χώρα, δεν συνιστά άνευ ετέρου πρόσφορο στοιχείο για τη γνώση της άδειας από τους περιοίκους ή από τον οργανισμό τοπικής αυτοδιοικήσεως στον οποίο εγκαθίσταται ο σταθμός ραδιοεπικοινωνίας, διότι, κατά νόμον, η πινακίδα αυτή τοποθετείται στη βάση της κεραίας, το σημείο δε αυτό, ιδίως σε περιπτώσεις εγκατάστασης της κεραίας σε δώμα οικοδομής, δεν είναι προσιτό στο ευρύ κοινό. Δοθέντος, όμως, ότι η εγκατάσταση της κεραίας επάγεται μεταβολή στον εξωτερικό κόσμο, η πάροδος μακρού χρόνου από τη συντέλεση της μεταβολής αυτής, το μέγεθος της κεραίας, η δυνατότητα θέασής της και το εύρος και η δημοσιότητα των αντιδράσεων που τυχόν προκάλεσε, λαμβάνονται υπ' όψη για τη συναγωγή τεκμηρίου πλήρους γνώσεως (βλ. ΣΕ 2722/2011 κ.ά.).
  14. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, η πρώτη προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε στις 1.3.2002, η δεύτερη στις 24.7.2002, η δε κρινόμενη αίτηση κατατέθηκε στις 13.9.2007, δηλαδή μετά την πάροδο διαστήματος περίπου πέντε ετών και οκτώ μηνών από την έκδοση της πρώτης και πέντε ετών και ενός μηνός από την έκδοση της δεύτερης πράξεως. Οι αιτούσες προβάλλουν ότι ο τρόπος τοποθέτησης της επίμαχης κεραίας, εντός καλύμματος εν είδει καμινάδας, δεν την καθιστά αντιληπτή, ότι δεν υπάρχει κατά νόμο πινακίδα για την ενημέρωση του κοινού και ότι το πρώτον έλαβαν γνώση της πρώτης πράξεως

στις 18.7.2007, ύστερα από σχετικό ενημερωτικό έγγραφο της Ε.Ε.Τ.Τ., στις δε 1.8.2007 έλαβαν από το αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο αντίγραφο της δεύτερης προσβαλλομένης. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η επίδικη κεραία έχει ύψος 6,16 μ., έχει τοποθετηθεί στο δώμα πολυώροφης οικοδομής, ύψους 17,27 μ., σε επαφή με βοηθητικό οικίσκο της οικοδομής (κλιμακοστάσιο) ύψους 3,5 μ. και είναι καλυμμένη με αδιαφανές υλικό (Viaral) κατά τρόπο ώστε προσομοιάζει με καπνοδόχο. Εξ άλλου το δώμα φέρει περιμετρικά τοίχιο και κάγκελα. Με τα δεδομένα αυτά δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η κεραία ήταν ευχερώς αντιληπτή από τρίτους και συνεπώς από την πάροδο του ως άνω χρονικού διαστήματος δεν μπορεί να συναχθεί τεκμήριο πλήρους γνώσεως των προσβαλλομένων από τις ανωτέρων δύο αιτούσες, ως προς τις οποίες εισάγεται παραδεκτώς η αίτηση, τα δε περί του αντιθέτου υποστηριζόμενα από τους καθ' ων και την παρεμβαίνουσα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Εξ άλλου, ναι μεν με την 7913/16.9.2002 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών απερρίφθη αίτηση του Δήμου Χολαργού και εννέα προσθέτως παρεμβάντων περιοίκων, μεταξύ των οποίων πάντως δεν ήταν οι αιτούσες, για την λήψη ασφαλιστικών μέτρων προς απομάκρυνση της επίμαχης κεραίας από την οδό Αρτέμιδος 28, όπου είχε προηγουμένως τοποθετηθεί αυθαίρετα, στα δε φύλλα του Φεβρουαρίου 2002 και 2004 της τοπικής εφημερίδας του Χολαργού «Ο Ενεργός Δημότης» υπάρχουν ανταποκρίσεις για την λειτουργία της επίδικης κεραίας, ούτε όμως από τα αυτά τα στοιχεία μπορεί να συναχθεί ασφαλώς πλήρης γνώση των προσβαλλομένων από τις αιτούσες (πρβλ. ΣΕ 1056, 1057/2012 7μ., 1031/2008, 946/2008, 891/2008, 860/2008, 742/2008, 590/2006). Συνεπώς οι αντίθετοι ισχυρισμοί των καθ' ων και της παρεμβαίνουσας είναι απορριπτέοι.

15. Επειδή, όπως κρίθηκε ήδη (ΣΕ 1264/2005 Ολομ.), υπό την ισχύ των διατάξεων του ν. 2075/1992, προκειμένου να χορηγηθεί η άδεια εγκατάστασης κεραίας κινητής τηλεφωνίας, εκ παραλλήλου με την υποχρέωση λήψης μέτρων προφύλαξης του κοινού σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το άρθρο 24α παρ. 5 περ. ζ' του ν. 2075/1992 υπουργική απόφαση, υπήρχε υποχρέωση εκτιμήσεως των επιπτώσεων από την εγκατάσταση των κεραιών κινητής τηλεφωνίας στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον με την έκδοση πράξης εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων, χορηγούμενη αρχικώς κατά τις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του ν. 1650/1986 και της κ.υ.α. 69269/5387/1990 και στη συνέχεια σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκαν με το ν. 3010/2002, και την κ.υ.α. 15393/2332/5.8.2002 (ΣΕ [1264/2005](#) Ολομ. σκ. 9, 4635/2011 σκ. 8, [3921/2007](#), [3922/2007](#) κ.ά.). Κατά τη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων εξετάζονται, μεταξύ άλλων, με σκοπό την προστασία του πληθυσμού αλλά και τη διαφύλαξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, όλα τα ζητήματα τα οποία ανακύπτουν από τις ιδιαιτερότητες της θέσης όπου πρόκειται να λειτουργήσει η κεραία και ιδίως οι αναμενόμενες, εν όψει των χαρακτηριστικών της θέσης

αυτής και του είδους των εγκαταστάσεων, επιπτώσεις της λειτουργίας της κεραίας στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, καθώς και οι τρόποι αντιμετώπισης των επιπτώσεων αυτών (ΣΕ [1264/2005](#) Ολομ. σκ. 9, 4635/2011 σκ. 8 κ.ά.).

16. Επειδή, περαιτέρω, όπως κρίθηκε με τις αποφάσεις 1056/2012 και 1057/2012 της επταμελούς συνθέσεως, από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 31 του ν. **3431/2006**, συνάγεται ότι η ρύθμιση της παρ. 19, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα εκ των υστέρων περιβαλλοντικής αδειοδότησης για τους υφιστάμενους κατά την έναρξη ισχύος του σταθμούς, καταλαμβάνει όσους είχαν αδειοδοτηθεί χωρίς να έχει προηγηθεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων, έως την έκδοση, κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3010/2002, της κ.υ.α. 15393/2002, με την οποία για πρώτη φορά ορίσθηκε ρητώς ότι η επίμαχη δραστηριότητα υπόκειται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, με την προϋπόθεση όμως ότι διέθεταν τις απαιτούμενες από το ισχύον κατά το χρόνο έκδοσης των σχετικών πράξεων καθεστώς, λοιπές εγκρίσεις, όπως η έγκριση του Υπουργού Μεταφορών ή της Ε.Ε.Τ.Τ., η έγκριση της Ε.Ε.Α.Ε., που προβλέφθηκε, κατά τα ήδη εκτεθέντα, με την κ.υ.α. του 2000 για τα μέτρα προφύλαξης του κοινού και η έγκριση δομικών εργασιών, δεδομένου ότι δεν προκύπτει ότι με την ανωτέρω ρύθμιση αποσκοπείται η νομιμοποίηση σταθμών, οι οποίοι είχαν εγκατασταθεί παρανόμως και για τους οποίους δεν είχαν εγκριθεί περιβαλλοντικοί όροι έως την έναρξη ισχύος των ως άνω διατάξεων, αλλά μόνο η δυνατότητα να καλυφθεί η έλλειψη αυτή για τους σταθμούς εκείνους που είχαν εγκατασταθεί υπό το προγενέστερο νομοθετικό καθεστώς, κατά το οποίο δεν απαιτείτο ρητώς η προϋπόθεση αυτή. Περαιτέρω, η ρύθμιση της παρ. 20, με την οποία αποσκοπείται η προσαρμογή των εγκατεστημένων σταθμών στα όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού που θεσπίζει ο ως άνω νόμος, καταλαμβάνει όσους διέθεταν περιβαλλοντικές εγκρίσεις και προβλέπει τη δυνατότητα υποβολής στην Ε.Ε.Α.Ε. μελέτης ηλεκτρομαγνητικών ακτινοβολιών προκειμένου να διαπιστωθεί η προσαρμογή προς τα όρια αυτά, χωρίς να απαιτείται η εκ νέου τήρηση της διαδικασίας κατά τα λοιπά. Κατά την έννοια, πάντως, των ανωτέρω διατάξεων, θεωρούνται ως νομίμως υφιστάμενοι οι σταθμοί, για τους οποίους είχαν ήδη εγκριθεί περιβαλλοντικοί όροι, έστω και μετά την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, δεν απαιτείται δε για τους σταθμούς αυτούς να κινηθεί εκ νέου η ήδη τηρηθείσα διαδικασία, περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Εν όψει δε του πλήθους των εγκατεστημένων **κεραιών** κρίθηκαν ανεκτές και οι διαδοχικές παρατάσεις για εύλογο, πάντως, χρόνο. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, δηλαδή το γεγονός ότι η Οδηγία 85/337/ΕΟΚ, όπως ενσωματώθηκε, δεν περιελάμβανε ρητά την επίμαχη δραστηριότητα, ότι υπήρξαν αντίθετες αποφάσεις του Δ' και του Ε' Τμήματος του Δικαστηρίου και τελικώς το ζήτημα επιλύθηκε με τη μνημονευθείσα απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου, ότι η ως άνω παρ. 19 του άρθρου 31 του ν. **3431/2006** αφορά σταθμούς, για τους οποίους είχαν χορηγηθεί οι

λοιπές εγκρίσεις κατά την ισχύουσα νομοθεσία και συνεπώς δεν εστερούντο παντελώς οποιασδήποτε περιβαλλοντικής εκτίμησης, η ρύθμιση της παραγράφου αυτής κρίθηκε ότι δεν έρχεται σε αντίθεση με την Οδηγία 85/337/ΕΟΚ. Περαιτέρω, και η ρύθμιση της παρ. 20 του ίδιου άρθρου, με την οποία καλύπτεται η εκ των υστέρων έκδοση περιβαλλοντικών όρων με μόνη την υποβολή μελέτης ακτινοβολιών χωρίς να απαιτείται η εκ νέου τήρηση της διαδικασίας επιτρεπώς τίθεται κατά τα ήδη εκτεθέντα και δεν έρχεται σε αντίθεση με την Οδηγία 85/337/ΕΚ (βλ. ΔΕΚ C-[215/2006](#), Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, ΣΕ 1056-1057/2012 7μ., 3113/2014).

17. Επειδή, πριν από τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο, δημοσιεύθηκε ο ν. 4053/2012 (Α΄ 44/7.3.2012), ο οποίος, με το άρθρο 29 παράγρ. 13 αυτού, αντικατέστησε την παρ. 17 του άρθρου 31 του ν. 3431/2006 και θέσπισε νέα διαδικασία αδειοδότησης των κατασκευών κεραιών, η οποία εκκινεί με την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο φακέλου περιλαμβάνοντος μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή, κατά περίπτωση, αίτηση υπαγωγής στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης, και απολήγει, με την πάροδο τεσσάρων μηνών, είτε με την έκδοση άδειας κατασκευής κεραίας από την Ε.Ε.Τ.Τ., εφ' όσον έχουν εκδοθεί όλες οι απαιτούμενες εγκρίσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες, είτε με την έκδοση πιστοποιητικού πληρότητας του υποβληθέντος φακέλου, είτε με την έκδοση απορριπτικής πράξεως σε περίπτωση που υπάρχει τουλάχιστον μία οριστική αιτιολογημένη απόρριψη από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Περαιτέρω, με το άρθρο 31 του ίδιου νόμου θεσπίσθηκε μεταβατική ρύθμιση για τις προϋφιστάμενες του νόμου αυτού εγκαταστάσεις κεραιών, οι οποίες στερούνται των νόμιμων αδειών και εγκρίσεων, μεταξύ των οποίων και εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων. Ορίσθηκε, ειδικότερα (παράγρ. 2), ότι οι κάτοχοι των κατασκευών κεραιών για τις οποίες: α) υπάρχει μελέτη ραδιοεκπομπών κεραίας για την οποία έχει χορηγηθεί σύμφωνη γνώμη της Ε.Ε.Α.Ε. ένα (1) μήνα τουλάχιστον πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου και β) έχει υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην αρμόδια υπηρεσία πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου ή έχουν υπαχθεί στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις, σύμφωνα με την περιβαλλοντική νομοθεσία και γ) έχει υποβληθεί αίτηση για κατασκευή κεραίας στην Ε.Ε.Τ.Τ. πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου, οφείλουν να εξασφαλίσουν τις προβλεπόμενες άδειες εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη θέση σε ισχύ του νόμου. Στην παράγρ. 5 του ίδιου άρθρου ορίσθηκε, εξ άλλου, ότι μέχρι να παρέλθει η παραπάνω προθεσμία των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, οι ως άνω κατασκευές κεραιών θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούσες. Τέλος στο άρθρο 39 του ίδιου νόμου ορίσθηκε ότι η ισχύς του αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του. Οι ανωτέρω μεταβατικές ρυθμίσεις, ωστόσο, ανεξαρτήτως αν είναι ανεκτές από πλευράς

- συνταγματικού και κοινοτικού δικαίου, δεν καταλαμβάνουν περιπτώσεις αδειών εγκατάστασης κεραιών κινητής τηλεφωνίας, κατά των οποίων είχε ασκηθεί αίτηση ακυρώσεως, εκκρεμής κατά τη δημοσίευση του νόμου 4053/2012. Τούτο διότι, σε αντίθετη περίπτωση, θα συνέτρεχε παραβίαση των άρθρων 20 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α., κατά τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη (ΣΕ 3113/2014 σκ. 5, 4899/2013 σκ. 14, πρβλ. ΣΕ 4056/2012 σκ. 8, 4077/2010 σκ. 9). Συνεπώς τα περί του αντιθέτου υποστηριζόμενα από την παρεμβαίνουσα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.
18. Επειδή, στη συγκεκριμένη περίπτωση από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η παρεμβαίνουσα εταιρεία έλαβε την Π/411/625/19.6.2001 θετική γνώμη της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας για την εγκατάσταση **κεραίας** σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας στην ξηρά στη θέση «Άνω Χολαργός», στην οδό Αρτέμιδος 28 του Δήμου Χολαργού. Στη συνέχεια εκδόθηκε η 227/10/1.3.2002 απόφαση του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), με την οποία χορηγήθηκε στην παρεμβαίνουσα εταιρεία άδεια για την εγκατάσταση **κεραίας** στην ανωτέρω θέση και παρασχέθηκε η σύμφωνη γνώμη για την κατασκευή οικίσκου στέγασης μηχανημάτων και συναφών δομικών κατασκευών. Με την 6367/1291/24.7.2002 απόφαση της Διεύθυνσης Πολεοδομίας Αγίας Παρασκευής χορηγήθηκε έγκριση δομικών κατασκευών της επίδικης **κεραίας**. Μετά την έναρξη ισχύος του νόμου **3431/2006** η παρεμβαίνουσα εταιρεία ισχυρίζεται έλαβε την Μ.ι./411/1817/20.9.2007 θετική γνωμάτευση της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας για την υποβληθείσα μελέτη ραδιοεκπομπών, κατέθεσε δε στην Περιφέρεια Αττικής την υπ' αριθ. 413/21.1.2008 αίτηση για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, συνοδευόμενη από περιβαλλοντική μελέτη, για την εγκατάσταση της επίδικης **κεραίας**, **πλην δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ούτε προβάλλεται άλλωστε, ότι χορηγήθηκε έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Με τα δεδομένα αυτά, εφ' για τον συγκεκριμένο σταθμό βάσης κινητής τηλεφωνίας δεν χορηγήθηκε έγκριση περιβαλλοντικών όρων ούτε κατά τις διατάξεις που ίσχυαν πριν την κ.υ.α. 15393/2002, ούτε μετά την έκδοση της κ.υ.α. αυτής, έστω και μετά την άδεια εγκατάστασης, μέχρι την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως, οι προσβαλλόμενες πράξεις κατά την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως (πρβλ. ΣΕ 4900/2013 σκ. 13, 1056/2012 7μ. σκ. , 1057/2012 7μ. σκ. είναι μη νόμιμες. Για τον λόγο αυτό, που προβάλλεται βασίμως, πρέπει γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση, να ακυρωθεί η πρώτη προσβαλλόμενη πράξη, καθώς και η δεύτερη προσβαλλόμενη έγκριση δομικών κατασκευών, η οποία λόγω της ακυρώσεως της πρώτης απώλεσε το νόμιμο έρεισμά της, και να απορριφθεί η ασκηθείσα παρέμβαση, κατόπιν δε τούτου παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των άλλων λόγων ακυρώσεως (ΣΕ 4056/2012, 4077/2010 κ.ά.).**
19. *Επειδή, εν όψει της εν μέρει απορρίψεως και της εν μέρει αποδοχής της*

αιτήσεως πρέπει να συμψηφισθεί η δικαστική δαπάνη των διαδίκων, κατ' άρθρο 39 παράγρ. 1 του π.δ. 18/1989.